

**КОМПЛЕКСНЕ ЛІКУВАННЯ ОБЛІТЕРУЮЧОГО
АТЕРОСКЛЕРОЗУ СУДИН НИЖНІХ КІНЦІВОК У ХВОРИХ ПОХИЛОГО ТА СТАРЕЧОГО ВІКУ**

Кисляков В.П., канд. мед. наук, Маркін М.О.,

Майборода А.О., Шевченко В.В.

Сумський державний університет, обласний шпиталь інвалідів ВВВ

У похилому та старечому віці облітеруючий атеросклероз артерій нижніх кінцівок (ОА АНК) не тільки зустрічається частіше, а і протікає з певними особливостями, які пояснюються тим, що при старінні підвищується чутливість тканин до гуморальних факторів на фоні зниження чутливості до нервових впливів. ОА АНК у осіб похилого віку розвивається тривало, повільно для адаптації тканин кінцівок до ішемії, викликаній звуженням просвіту артерій. Тому клінічний перебіг у цієї категорії хворих сприятливий. Звертаються в СОКГІВВ за допомогою наші пацієнти тоді, коли з'являються трофічні розлади на пальцях та ступнях, а саме головне біль у спокої. Це вже субкритична ішемія, яка потребує спеціалізованого лікування.

У відділенні госпіталізовано за 5 років (2002-2006 рр.) і проведено лікування 1508 хворих.

У своїй роботі ми приймаємо загально визнану клінічну кваліфікацію хронічної артеріальної недостатності нижніх кінцівок, запропонованій R.Fontaine.

Особливості лікування цієї категорії хворих заключаються в тому, щоб не порушити адаптацію тканин кінцівок і допомогти їм компенсувати ішемію. Медикаментозна терапія повинна бути раціональною, а призначення вазоділяторів не повинно викликати обкрадання судин головного мозку та серця. Починаємо лікування з мінімальних доз вазоділяторів (нікотинова кислота, трентал, новокаїн, серміон) по розробленій нами схемі в залежності від стадії захворювання. Поступово дози збільшуються, це поєднується з фізіотерапевтичним (барокамера, магнітотерапія, ДДТ) та бальнеотерапією. Лікування повинно бути направленим на розвиток коллатерального кровообігу. Велике значення має ЛФК та реабілітація. Наше завдання навчити цих хворих правильним рухам та навантаженням на нижні кінцівки, носінню взуття та його моделювання.

Всього за 5 років з приводу захворювання ОА АНК проведено 23 ампутації.

Оцінку результатів проводили як безпосередньо до 30 днів, так і відділених – більше 2-х років. Позитивні безпосередні результати лікування отримані у 96% хворих, віддалені – у 85%.